

23.27.3.18.

ROCZNIK 1927

Fotograf Polski

854/eh
Miesięcznik
ilustrowany

W a r s z a w a

Tłoczono w drukarni M. S. Wojsk. Przejazd 10.
Trawionki wykonały Zakłady Graf. Straszewiczów.
Składał i łałał Zygmunt Bilski.
Odbijali na maszynie: W. Wienczek i M. Iżycki.

POLSKIE TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW FOTOGRAFJI

WARSZAWA, CZACKIEGO 5, TEL. 56-34.

SPIS ARTYKUŁÓW

ZAWARTYCH

W „FOTOGRAFIE POLSKIM” ZA ROK 1927,

POD REDAKCJĄ STANISŁAWA SCHÖNFELDA.

(Gwiazdka * oznacza artykuł ilustrowany).

1. SPIS WEDŁUG AUTORÓW.

	Str.		Str.
BARZYKOWSKI TAD. inż.		Traduttore — traditore	25
Aparaty firmy Nettel	11	Wileński salon jesienny 1927 r.	249*
Grafoskop Langer	70	BIERNACKI WŁADYSŁAW	
Hygiena fotografa	90	Mikrofotografia bez aparatów specjal-	
Obiektyw „Celor”	11	nych	173, 197*
Obiektywy „Eurynar” i „Citonar”	113	CYPRIAN TADEUSZ Dr.	
Papiery fotograficzne „B. P. A.”	32*	Jak powstaje płyta	89, 110*
Photograms of the Year	14	Pismo i czytelnicy	45
Porównanie anastyg. „Tessar” i „Xenar”	205	DEDERKO MARJAN inż.	
Rocznik Photofreund’a	50	Ekspozycje na salon międzynarodowy	108
Słownictwo fotograficzne	225	XI salon fotografii artystycznej we Lwowie	91*
Szkoły fotograficzne	250	Pierwszy międzynarodowy salon fotografii	
Utrwalanie natronem	112	artystycznej w Warszawie	127
Wystawa fotografii artystycznej w Łodzi	14	E. O.	
Wywoływacz uniwersalny	11	Silne wzmocnienie negatywu	55
Związki siarkowe sodu	152	Wywoływacz glicynowy	74
BULHAK JAN		EMPE	
Emancypacja fotografii artyst. w Polsce	202	Komunikat stowarzyszenia fotografów	
Jakiego pisma nam potrzeba	128, 148	wielkopolskich	17
O przyszły almanach polskiej fotografii	243	GAERTNER K.	
Pierwszy międzynarodowy salon fotografii		Przyczynek do dziejów fotografii arty-	
artystycznej w Warszawie	175*	stycznej w Łodzi	9

JAROSZYŃSKI J.	Str.	SKŁADANEK KLEMENS]	Str.
Przegląd czasopism polskich	153	Z okazji 10-ciolecia istnienia łódzkiego	
Wielokrotne używanie tego samego wywo-		Klubu miłośników fotografii	7
ływacza	153	ŚWITKOWSKI JÓZEF	
Z konkursu fotografii sportowej	71	Gradacja płyt i jej cechy	66*
JASIEŃSKI STEFAN		Zwrot ku barwom	131
Krytyka krytyki	219 ⁹	T. B.	
Powiększenia bromosrebrów o czerni		Zebranie miesięczne członków P. T. M. F.	16
maksymalnej	199*	WÓJCICKI AP.	
KARNITSCHNIGG MAXIMILIAN		Zdjęcia odcisków palców	223*
Błony celuloidowe jako matryce do prze-		ŻMIGRODZKI J.	
druków	47	Wystawa w Nowogrodzku	228
KOTANIEC STEFAN		ŻURKOWSKI B.	
Fotografia a szkoła	227	Znaczenie fotografii oraz polityka celna .	246
LENKIEWICZ ADAM		BEZIMIENNE I DROBNE.	
Organizacja Związku polskich towarzystw		Częściowe wzmacnianie lub osłabianie	
miłośników fotografii	245	negatywów	73
Walne zgromadzenie członków Lwow-		„Eta” Ajakirjade katalog	135
skiego T. F.	35	Korzyści z użycia odczulaczy	158
MIKOLASCH HENRYK Dr.		Kryształ w wywoływaczu	74
Ś. p. inż. Stefan Pazirski	30*	Kurs fotografii dla początkujących. 16, 75,	182
NIKLITSCHKE A.		Mocno prześwietlone płyty	55
Dokładnicki	133	Monety zamiast odważników	74
Worek do zmiany płyt	93	Mysliwski konkurs fotograficzny	209
OSTERLOFF E.		Na konkurs Agfy	97
Z prasy zagranicznej . . 13, 52*, 72*, 95,	114	Nadesłane z przemysłu . 17, 76, 97, 116*,	136
134, 154, 207, 231,	254	159, 182, 209, 232,	257
REDAKCJA.		Największy obiektyw na świecie	158
Fotograf Polski organem Klubu miłośni-		Otwarcie pierwszego międzynarodowego	
ków fotografii w Łodzi	15	salonu fotografii artystycznej	171
Odnaczenie Jana Bułhaka	15	„Fotosport in Bild und Wort”	135
Ś. p. inż. S. Pazirski	14	„Photofreund Bücherei”	135
S.		Pierwszy zjazd polskich miłośników foto-	
Najstarsza kamera	208	grafii w Warszawie	201
Nasi artyści zagranicą . 15, 54, 96, 116,	158	Powiększenia ze zdjęć kinematograficz-	
181, 208, 231,	256	nych	135
Nasz konkurs 15, 116, 158,	231	Prawo autorskie w Polsce	10
Sprawozdanie z walnego zebrania P. T.		Rocznik Photofreund'a	208
M. F.	56	Sprawozdanie z zebrania P. T. M. F. 232,	256
Sprawozdania z zebrań P. T. M. F. 75, 97,	116	Sprawozdania z zebrań L. T. F. 17, 56, 76,	232
Ś. p. prof. dr. Adolf Miethe	96	Suszenie płyt i błon	158
Wystawa fotograficzna w Wilnie	232	Tonowanie papierów dziennych	16
SCHÖNFELD STAN.		Ujednastnienie słownictwa fotograficz-	
Almanach fotograficzny	14	nego	248
„Bilder aus der Steiermark”	51	Wileńskie Towarzystwo miłośników foto-	
„Cameragraphs 1926”	207	grafii	76
„Photohandbuch Nr 2968”	230	Wystawy i konkursy . 16, 34, 55, 74, 97,	116
„Photofreund-Jahrbuch”	252	136, 158, 182, 209, 232,	257
Pierwszy międzynarodowy salon fotografii		Wywoływacz	55
artystycznej w Warszawie . 65, 87, 107,	147	Wywoływacz Rodinal	15
Po zamknięciu salonu i zjazdu	195	Wzmacnianie odbitek bromosrebrów .	158
Przegląd czasopism polskich . 12, 32, 49,	71	Założenie cechu fotografów chrześcijan	
94, 115, 134, 153, 181, 206, 229,	252	w Wilnie	36
Przesady fotograficzne	113	Zaszarczenie przezroczy	135
„Różne metody wywoływania”	94	Zestawienie prac nadesłanych do salonu.	180
Rzut oka wstecz	5	Zjazd miłośników fotografii	181
Sprawozdanie z działalności P. T. M. F. .	34		
W łódzkim Klubie miłośników fotografii .	8		

2. SKOROWIDZ ARTYKUŁÓW WEDŁUG TRESCI.

TREŚCI OGÓLNEJ.		Str.		Str.
Emancypacja fotografii artystycznej w Polsce			Gradacja płyt i jej cechy	66*
J. Bułhak	202		Grafoskop Langer	70
Fotografia a szkoła — Stefan Kotaniec . . .	227		Jak powstaje płyta	88, 110*
Hygiena fotografa — Tad. Barzykowski . . .	90		Mikrofotografia bez aparatów specjalnych. 173,	197*
Eksponaty na salon międzynarodowy — inż.			Nowe lampy fotograficzne	221
Marjan Dederko	108		Papiery fotograficzne B. P. A.	32*
Jakiego pisma nam potrzeba? — Jan Bułhak. 128,	148		Płyt gradacja i jej cechy	66*
Krytyka, krytyki — Stefan Jasieński	219		Płyta jak powstaje	88, 110*
O przyszłym almanachu polskiej fotografii —			Worek do zmiany płyt	93
Jan Bułhak	240			
Organizacja Związku polskich towarzystw				
miłośników fotografii — Adam Lenkiewicz. 245				
Otwarcie pierwszego międzynarodowego sa-				
lonu fotografii artystycznej	171			
Pazirski ś. p. inż. Stefan — Dr. Henryk Mi-				
kolasch	30*			
Pierwszy międzynarodowy salon fotografii				
artystycznej w Warszawie — inż. Marjan				
Dederko	127			
Pierwszy międzynarodowy salon fotografii				
artystycznej w Warszawie — Stan. Schön-				
feld	65, 87, 107, 147,	175		
Pismo i czytelnicy — Dr. Tadeusz Cyprian .	45			
Po zamknięciu salonu i zjazdu — Stan. Schön-				
feld	195			
Prawo autorskie w Polsce	10			
Przyczynek do dziejów fotografii artystycznej				
w Łodzi — K. Gaertner	9			
Rzut oka wstecz — Stan. Schönfeld	5			
Salon XI fotografii artystycznej we Lwowie —				
inż. Marjan Dederko	91*			
Słownictwo fotograficzne — kpt. inż. Tad.				
Barzykowski	225			
Szkoły fotograficzne — inż. Tad. Barzykowski.				
Ś. p. inż. Stefan Pazirski — Dr. Henryk				
Mikolasch	30*			
Traduttore — traditore — Jan Bułhak . . .	25			
Ujednostajnienie słownictwa fotograficznego.	248			
W Łódzkim Klubie miłośników fotografii —				
Stan. Schönfeld	8			
Wystawa fotografii artystycznej w Łodzi —				
Tad. Barzykowski	28			
Z okazji 10-ciolecia istnienia Łódzkiego Klubu				
miłośników fotografii — Klemens Składa-				
nek	7			
Znaczenie fotografii oraz polityka celna i prze-				
mysłowa u nas w porównaniu z innemi				
państwami — B. Żurkowski	246			
APARATY, PŁYTY, PRZYBORY i t. p.				
Aparaty firmy Nettel	11			
Błony celuloidowe jako matryce do prze-				
druków	47			
			TECHNIKA.	
			Częściowe wzmacnianie lub osłabianie nega-	
			tywów	73
			Daktyloskopia (zdjęcia odcisków palców) . .	223*
			Dokładnicki	133
			Korzyści z użycia odczulacza	158
			Mikrofotografia bez aparatów specjalnych. 173,	197*
			Mocno prześwietlone płyty	55
			Natronem utrwalanie	112
			Negatywu silne wzmocnienie	55
			Oslabianie lub wzmacnianie częściowe nega-	
			tywu	73
			Płyt i błon suszenie	158
			Płyty mocno prześwietlone	55
			Powiększenia bromosrebrów o czerni maksy-	
			malnej	199*
			Powiększenia ze zdjęć kinematograficznych .	135
			Przesady fotograficzne	113
			Silne wzmocnienie negatywu	55
			Sodu związki siarkowe	152
			Suszenie płyt i błon	158
			Utrwalanie natronem	112
			Wzmocnienie silne negatywu	55
			Wzmacnianie lub osłabianie negatywu czę-	
			ściowe	73
			Wzmacnianie odbitek bromosrebrów	158
			Zdjęcia odcisków palców	223*
			Związki siarkowe sodu	152
			Zwrot ku barwom	131
			OPTYKA.	
			Obiektyw „Celor”	11
			Obiektywy „Euryr” i „Citonar”	113
			Porównanie anastygmatów „Tessar” i „Xenar”	205
			PRZEPISY.	
			Bromosrebrów odbitek wzmacnianie	158
			Częściowe wzmacnianie lub osłabianie nega-	
			tywów	73
			Dziennych papierów tonowanie	15
			Kryształ w wywoływaczu	74
			Natronem utrwalanie	112
			Odbitek bromosrebrów wzmacnianie	158
			Papierów dziennych tonowanie	15
			Przezroczny zaszarzenie	135

	Str.
Rodinal — wywoływacz	15
Sodu związki siarkowe	152
Tonowanie papierów dziennych	16
Uniwersalny wywoływacz	11
Utrwalanie natronem	112
Wielokrotne używanie tego samego wywoły- wacza	153
Wywoływacz glicynowy	74
„ Kodaka	55
„ Rodinal	15
„ uniwersalny	11
Wywoływacza tego samego wielokrotne uży- wanie	153
Wzmacnianie lub osłabianie częściowe nega- tywów	73
Wzmacnianie odbitek bromosrebrowych	158
Zaszarzenie przezrocz	135
Związki siarkowe sodu	152

RÓŻNE WIADOMOŚCI

Bułhaka Jana odznaczenie	15
„Fotograf Polski” organem Klubu miłośników fotogr. w Łodzi	15
Korzyści z użycia odczulacza	158
Monety zamiast odważników	74
Miethe ś. p. prof. dr. Adolf	96
Na konkurs Agfy	97
Najstarsza kamera	208
Największy obiektyw na świecie	158
Nasi artyści zagranicą 15, 54, 96, 116, 158, 181, 208, 231,	256
Nasz konkurs	15, 116, 158
Obiektyw największy na świecie	158
Odnaczenie Jana Bułhaka	15
Pazirski ś. p. inż. Stefan	14
Ś. p. inż. Stefan Pazirski	14
Ś. p. prof. dr. Adolf Miethe	96

PIŚMIENNICTWO

Ajakirjade Katalog „Eta”	135
„Almanach fotograficzny”	14
„Bilder aus der Steiermark”	51
„Cameragraphs 1926”	207
Eta — Ajakirjade Katalog	135
„Photofreund — Bücherei”	135
„Photo — Handbuch Nr 2968”	230
„Photofreund — Jahrbuch 1927/28”	252
Photofreunda rocznik	50, 252
„Photograms of the Year 1926”	14
„Photosport in Bild und Wort”	135
Przegląd czasopism polskich. 12, 32, 49, 71, 94, 134, 153, 181, 206, 229,	115, 252
Rocznik Photofreunda	50, 208
„Różne metody wywoływania”—Ch. Duvivier. Z prasy zagranicznej	94, 114
134, 154, 207, 231,	254

WYSTAWY I KONKURSY.

	Str.
Agfy Konkurs	97
Konkurs Fotografów Polskiego	74
Myśliwski konkurs fotograficzny	209
Nasz konkurs	15, 116, 158, 231
Sportowa wystawa fotograficzna na terenie Targów Wschodnich	74
Tatrzańska wystawa fotograficzna w Velkey. Wileński salon jesienny 1927 r.	74, 249*
Wszechświatowa wystawa w Amsterdamie . Wystawa fotograficzna w Wilnie	75, 232
„ w Nowogrodzku	228
Wystawy i konkursy	16, 34, 55, 97, 116, 158, 209, 232, 257
Z konkursu fotografii sportowej	71

Z ŻYCIA STOWARZYSZEŃ.

Cechu fotografów chrześcijan w Wilnie zało- żenie	36
Kurs fotografii dla początkujących . 16, 75,	182
L. T. M. F. sprawozdania i komunikaty. 17,	35
56, 76,	232
P. T. M. F. sprawozdania z zebrań. 16, 56,	75
97, 116, 232,	256
P. T. M. F. sprawozdanie z działalności w r. 1926	34
Pierwszy zjazd polskich miłośników fotografii w Warszawie	201
Stowarzyszenie fotografów wielkopolskich— komunikat	17
Wileńskie Tow. miłośników fotografii	76
Założenie cechu fotografów chrześcijan w Wilnie	36
Zjazd miłośników fotografii	181, 201

Z PRZEMYSŁU.

Bezwonne tonowanie jedną kąpielą zimną	182
Fabryka B. & F. Macku w Kornenburgu	159
Jubileusz Tow. Akc. „Mimosa” w Dreźnie	97
Kamera „Duplex”	209
Katalog firmy Hugo Meyer & Co	17
„ nowy firmy Hugo Meyer & Co	98
„ podręcznik fabryki „Mimosa”	76
„Leonar-Mitteilungen”	159
Nowa fabryka płyt fotograficznych	136
Nowe płyty „Chromosa” Gevaerta	136
Oddział fabryki „Ihagee”	233
Papier „Telos” firmy Byk-Guldenwerke	76
Płyty i papiery firmy R. Guilleminot	258
Rocznik Ihagee	116*
Siedem papierów firmy Leonar	117
Śnieg i jego znaczenie w fotografii	17
Światło dzienne czy sztuczne	257

3. WYKAZ WKŁADEK ARTYSTYCZNYCH.

- ADAMS MARCUS — Żołnierz (br.).
AEGERTER CHRISTIAN — Ciekawy cień (br. ol.).
ALLILOUEFF IWANOFF — Maski (br.).
BERSSENBRUGGE H. — Portret (guma).
BOGACKI WŁADYSŁAW — Wawel w zimowej mgle (br.).
BUŁHAK JAN — Poranek zimowy w Wilnie (br.) — Wiosna (br.).
CREMER H. RICHARDSON — Bachantka (br.) — Łamiąca się fala (br.).
DRTIKOL — Przerazenie (pigment).
GAERTNER K. — O zachodzie słońca (pigment) — Wawel (przedruk).
HUBER RUDOLF — Portret malarza Gajewskiego (chl. br.).
JASIEŃSKI STEFAN — Gandria (Jezioro Ługańskie — br.) — Krajobraz z nad Ługano (br.) — Meo (br. ol.).
JEKIMIENKO W. — Złotodeszcz (przedruk) — Wy-
czu! (przedruk).
JONIŁOWICZ — Trójka (br.).
KLECZEŃSKI CZESŁAW — Zosia (br.).
KOKUBUN M. — W świetle księżyca (br.).
KÜRBITZ R. — Koleina w śniegu (przedruk) —
W słońcu (przedruk).
LANG WILLY Y MELITTA — Żelazo i węgiel
(przedruk).
LENKIEWICZ ADAM — Wenecja w Kosowie (br.).
MIODUSZEWSKI JULJAN — Uroczysko (br.).
MISONNE LEONARD — Niepogoda (olej).
NEUMAN JAN A. — Fragment z katedry ormiań-
skiej we Lwowie (br.) — Plakat (br.).
ONEGLIO PIERO — Refleksy na śniegu (br.).
PANKOWA Dr FLORA MIRA — Hindus (br.).
PAZIRSKI STEFAN — Krajobraz (przedruk).
PIĄTEK TADEUSZ — Przyjaciele (br.).
PRADE A. — Zima (przedruk).
RODE W. — Między wierzbami (przedruk) — Pej-
zaż (przedruk).
ROTENBERG BENEDYKT — Akt (br.) — Gra
światła (br.).
ROZWENS M. — Nastrój wieczorny (pigment).
SANTEUL VICOMTE DE — Odpust (msza ża-
łobna — przedruk).
SCHENKELBACH BERTOLD — Cerkiew w Opry-
szowcach (br. ol.) — Kapliczka na skraju lasu
(br. ol.) — Stary hucut (br. ol.) — Za pługiem (br.).
STANKIEWICZÓWNA M. — Portret męski (br.).
SZPOREK ZYGMUNT — Na fali (br.) — Promień
ze świata (br.) — Studium (br.).
TRAEGES RICHARD — Finis (br.).
TYMAN FRANCISZEK — Burza nad Niemnem (br.) —
Krajobraz polski (br.) — Ścieżka polna (br.) —
W jesiennej mgle (br.).
TYRAŁA JAN — Teatr miejski w Płocku (br.).
WAŃSKI T. — Topole (przedruk).
WILDING DOROTHY — Zakryta twarz (br.).
WŚCIEKLICA W. — Fragment puszczy Białowie-
skiej (przedruk) — Posiłek (przedruk).
ZAKRZEWSKI A. — Strumień (br.) — Zimowa
droga (br.).
-
-

„STAFRA“

FABRYKA PŁYT
FOTOGRAFICZNYCH
W POZNANIU

KONKURS

na najlepsze zdjęcia amatorskie na
płytkach fotograficznych „Stafra“.

NAGRODY:

1-a nagroda	500 złotych
2-a	250 „
3-a	150 „
4-a	100 „

25 nagród po 5 tuz. płyt 9 × 12.

*Warunki konkursu nabyć można
w składach artykułów fotograficz-
nych, lub wprost z fabryki: Po-
znań, Aleje Marcinkowskiego 28.*

POLSKIE TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW FOTOGRAFJI

WARSZAWA
CZACKIEGO 5, TELEF. 56-34

URZĄDZA:

Kursy dla początkujących, kursy
wyższych technik, zebrania mie-
sięczne z odczytami i pokazami
przezroczy, zebrania klubowe
towarzyskie;

POSIADA:

Bibliotekę i wypożyczalnię ksią-
żek i czasopism krajowych i za-
granicznych, altanę do zdjęć,
ciemnice, powiększalnię i inne
pracownie;

DAJE CZŁONKOM:

Możność korzystania ze wszyst-
kich świadczeń i urządzeń, swój
organ „FOTOGRAF POLSKI” bez-
płatnie, legitymację, uprawniającą
do fotografowania na całym ob-
szarze Rzeczypospolitej Polskiej

ZAPISY NA CZŁONKÓW

przyjmuje Sekretariat P.T.M.F.
w postaci deklaracji, popartych
podpisami 2 członków wprowa-
dzających.

KAŻDY CZŁONEK P. T. M. F.

dla dobra rozwoju fotografii ar-
tystycznej w Polsce

POWINIEN

popierać działalność To-
warzystwa i wśród swoich zna-
jomych zjednywać nowych członków.

1927

1042